

KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS, KÖNYVTÁRÉPÜLET

Könyvtárgépesítés általában

05/095

MAXWELL, Nancy Kalikow: The seven deadly sins of library technology = Am.Lib. 35.vol. 2004. 8.no. 40-42.p.

Az információs technológia hét halálos bűne

Információtechnológia; Vezetés

Vajon kinek a szíve vágya lenne éjjel háromkor egy perverz részeggel chat-telni? Márpedig egy virtuális tájékoztató könyvtárossal ez könnyen előfordulhat. De valóban szükség van-e az ilyen típusú valós idejű számítógépes információ-szolgáltatásra? A floridai választásokkor bevezetett telefonos voksolási rendszer például kételyeket támaszthat a technikai újítások iránt. Hogy minél több állampolgár szavazzon, igen sok pénzért létrehozták a telefonos voksolási rendszert. Azt remélték, hogy a kényelemszerető lakosok így több hajlandóságot mutatnak majd a szavazásra. A rendszer használata azonban oly bonyolult volt, hogy a kísérlet kudarcba fulladt. Be kellett azt is látni, hogy ha egyszer az embereknek nincs szándékukban szavazni, akkor ezt úgy sem fogják megtenni, ha a lehetőséget házhoz viszik nekik. Ugyan ez a helyzet a könyvtárhasználókkal is. Az azonnali, virtuális tájékoztatást ugyanis a tapasztalatok és felmérések szerint nem az olvasók és nem a könyvtárosok preferálják. Ők három dolgot várnak el a könyvtártól: könyveket, katalógust, és segítőkész, barátságos könyvtárosokat.

Egy új számítógépes szolgáltatás bevezetésénél el kell kerülni az információ technológia hét fő bűnét, melyek a következők: 1. A technikai újítások bevezetését általában a közvetlen tapasztalatokkal nem rendelkező könyvtárvezetés erőlteti. 2. Az egyoldalú tájékoztatás, az új rendszerekről szóló dicshimnuszok, gyakran elkápráztatják a döntéshozókat. Ezek azonban sem a kockázatokat, sem a reális költségvonzatokat nem részletezik kielégítő módon. 3. Megszállottjává válhatunk a grandiózus, komplikált technikai megoldásoknak. 4. Úgy gondolhatjuk, hogy a technika túlburjánzása azonos a fejlődéssel, és a számítógépek által jutunk el az ígért földjére. 5. Nem vesszük figyelembe az emberi tényezőket. Pedig ha egy rendszer túl bonyolult, használatának megtanítása túl sok energiát kíván, kevesen fogják használni. 6. Figyelmen kívül hagyjuk a józan ész követelményeit. Például a használók, ha azonnali információra van szükségük, egyelőre sokkal szívesebben használják a telefont kérdéseik feltevésére, mint a virtuális számítógépes szolgáltatást. Bolondság ezt nem akceptálni. 7. Felkészületlenség a technikai malőrök esetére. Ne feledjük, hogy a számítógép gyakran gazdáitól kerekedik a rendszerleállások, a bonyolult nyomtatási eljárások és egyéb technikai buktatók révén.

Persze elkerülhetjük a hét fő bűnt anélkül, hogy visszatérnénk a nyomtatott katalógusokhoz – csupán megfontoltan és ésszerűen kell élni a technika adta lehetőségekkel.

Mivel már tudjuk, hogy maga az új módszer nem fogja tömegesen vonzani a használókat, még a szolgáltatás bevezetése előtt meg kell keresnünk a potenciális közönséget, később pedig intenzíven figye-

lemmel kell kísérnünk használati szokásaikat. Lehet, hogy a tizenévesek fognak leginkább ráindulni, de az is előfordulhat, hogy maguk a könyvtárosok élnek majd vele leggyakrabban a belső kommunikáció során. A bevezetést meg kell előznie a várható előnyök és hátrányok nyílt, reális és becsületes felmérésének a szükséges anyagi és emberi előforrások terén. A nagyzási hóbort elkerülése érdekében kezdetnek válasszuk a lehető legegyszerűbb, legjobban kezelhető megoldásokat, hogy a felmerülő problémák közben tarthatóak legyenek.

A fejlődést nem a gépesítés maga, hanem a problémamegoldás képessége jelenti. Vagyis először a megoldandó feladatot vizsgáljuk meg, azután válasszuk ki a megoldást segítő technológiát. A tájékoztató szolgálat esetében például az az alapállás, hogy nem több technológiára, hanem több és jobb közvetlen, személyre szabott szolgáltatásra van szükség. Minden technikai fejlesztéskor tartssuk szem előtt az embereket és a józan eszt. Az elektronikus levelekben is arra biztassuk a használókat: jöjjenek el a könyvtárba, hiszen még mindig a sietős, de mosolygó könyvtárosok a kulcsfigurái a hatékony tájékoztatásnak.

Készüljünk fel az előre nem látható fejleményekre is, és ismerjük be, ha egy rendszer működésképtelennek bizonyul. Kérdezzük meg magunktól, vajon egy hibákkal teli új rendszer valóban jobb-e nekünk, mint amivel jelenleg dolgozunk? Ha mindezek után mégis elszántuk magunkat egy új rendszer bevezetésére, erősítsük meg magunkat, és imádkozzunk, hogy sikerüljön a technológia-váltást sújtó átkokat áldássá változtatnunk.

(Fazokas Eszter)

Könyvtárépítés, berendezés

05/096

OEHMIG, Ekkehard: Ein Glanzpunkt auf dem Campus. Der Neubau der Universitätsbibliothek Magdeburg = BuB. 56.Jg. 2004. 9.no. 585-590.p.

Res. angol és francia nyelven

A Magdeburgi Egyetemi Könyvtár új épülete

Könyvtárépület -egyetemi, főiskolai

A Magdeburgi Egyetem Könyvtára éveken keresztül krónikus helyhiánnyal küszködött. Többszöri átmeneti költözés után végül 2003 nyarán sikerült egy korszerű, új épületbe költöznie, amelyet a campus szélén építettek fel. A 30,7 milliós könyvtárépület hivatalos átadására 2003. október 1-én került sor. Az épület kiválóan illeszkedik az egyetem többi épületéhez és a városképhez. A teljes állomány (850 ezer kötet) kétharmada szabadpolcon áll az olvasók rendelkezésére, a többi dokumentumot mozgatható tömör-raktári állványokon tárolják. A jól áttekinthető belső tér-kialakításnak és a világos eligazító jeleknek köszönhetően az olvasók könnyen eligazodnak az épületben.

(Autoref. alapján)

Számítógépes könyvtári rendszerek

Lásd 97

Számítógép-hardver

05/097

VAUGHAN, Jason: A library's integrated online library system: assessment and new hardware implementation = Inf.Technol.Lib. 23.vol. 2004. 2.no. 50-55.p.

Új hardver beszerzése egy amerikai felsőoktatási könyvtári konzorcium online rendszeréhez

Felsőoktatási könyvtár; Gépi könyvtári hálózat; Hardver; Integrált gépi rendszer

A dél-nevada felsőoktatási és tudományos könyvtárak konzorciuma több mint tíz éve az *Innovative Interfaces Innopac* online integrált könyvtári rendszerét használja. Az 1997-ben beszerzett központi szerver (a rendszer igen intenzív használata miatt) bővítésre szorul. Ennek kapcsán azt is felmérték, hogy továbbra is a jelenlegi rendszer szállítójánál maradjanak. A valamennyi tagkönyvtár egy-egy képviselőjéből álló munkacsoport feladata volt, hogy felmérje a szállító helyzetét az integrált könyvtári rendszerek (IKR) piacán, állítson fel egy a rendszerre vonatkozó teljesítmény-kritérium rendszert, és ennek alapján értékelje a működő rendszert, tegyen javaslatot a szállítóval való további együttműködés vagy annak helyettesítése céljából a piac áttekintése tárgyában.

Megállapításuk szerint az *Innovative* minden statisztikai mutató szerint a felső egyharmadban van, több mint húsz éves tapasztalatával stabil szállító és pénzügyileg is erős cég, a felsőoktatási könyvtárakat rajta kívül csak két szállító látja el. Nem ideális viszont a rendszer-támogatás: egy vevő-támogató munkatársra 16 felhasználó intézmény jut.

Megbízhatóság és teljesítmény szempontjából minden könyvtárban igen jónak ítélték a rendszert, mindössze a hardver-függő válasz-időkkkel volt gond. A felhasználói interfész és funkcionalitás tekintetében kifogásolták az online katalógus megjelenítésének néhány zavaró részét és a könyvtáros

által definiálható részletek rugalmatlanságát. A személyzet számára a rendszer funkcionalitása volt az egyik legnagyobb plusz. Általános elégedettség volt tapasztalható, szóba sem került, hogy komolyan kellene foglalkozni más szállító rendszerére való átteréssel.

A bizottság javaslatai szerint le kell cserélni a központi hardvert; újra kell tervezni a web-OPAC felhasználói felületét; elkülönített periodika-indexet kell a rendszerhez adni, mely segíti az olvasót ezek lokalizálásában; együtt kell működni a szállítóval a támogatás javítása érdekében.

Az új hardver kiválasztásánál alap-szempontra volt a szoftver támogatása, az Unix operációs rendszer és a hardver-támogatás. Az *Innovative* is kapott kérdéseket arra vonatkozóan, hogy mely hardver-szállítókat tartja megbízhatónak, ill. milyen hardvereken tervezi rendszere további fejlesztéseit. Eben az időben kezdte meg az *Innovative* az Oracle adatbázis-kezelő ajánlását, melynek előnye (többek között) az IKR-ekben való felhasználás növekvő trendje, hátránya a magasabb kezdeti költség. Végeredményben a konzorcium, bár egyelőre nem tér át az Oracle használatára, az *Innovative*-től vásárolt új *Sun* szerverre, olyan konfigurációval, mely lehetővé teszi a bármikori átállást az Oracle-re. Az új hardver lényegesen felgyorsította a rendszer valamennyi tevékenységét.

(Mohor Jenő)

Számítógép-szoftver

05/098

DORNER, Daniel G. – CURTIS, AnneMarie: A comparative review of common user interface products = Libr.Hi Tech. 22.vol. 2004. 2.no. 182-197.p. Bibliogr.

Közös használói felületek létrehozására szolgáló termékek összehasonlítása

Ember-gép kapcsolat; Felmérés [forma]; Számítógép-hálózat; Szoftverválasztás

A közös használói felület kiváltja a sokféle elektronikus könyvtári forrás egyedi felületeit, s ezzel sok időt és fáradságot takarít meg a használóknak a keresés és adatbázis-használat megtanulása során. Annak ellenére, hogy egy közös használói felület fő funkciója a keresés megkönnyítése, egyéb funkciókat is elláthatnak, pl. jogosultság-ellenőrzés vagy egy webhely „nevesítése”. A cikk részletesen elemzi a piacon rendelkezésre álló szoftvereket. A következő termékeket értékeli: EnCompass, MetaLib, Find-it-All, OneSearch, ZPORTAL, CPORTAL, InfoTrac Total Access, MetaFind, MuseSearch, SiteSearch, Single Search, Chameleon Gateway és WebFeat.

(Autoref. alapján)

Elektronikus könyvtár

05/099

HO, Chooi Hon: Managing the e-library in a global environment: experiences at Monash University, Australia = Program. 38.vol. 2004. 3.no. 168-175.p.

Az elektronikus könyvtár kezelése globális környezetben: az ausztráliai Monash Egyetem tapasztalatai

Egyetemi könyvtár; Elektronikus könyvtár; Szolgáltatások

A cikk egy globális környezetben megvalósuló virtuális könyvtári szolgáltatás vezetési-szervezési szempontjaival foglalkozik. A melbourni Monash Egyetem (Ausztrália) elektronikus könyvtári szolgáltatásaival kapcsolatos kezdeményezésekre összpontosít, amelyeket különböző földrajzi helyeken

tanuló (Ausztrália, Malaysia, Dél-Afrika) hallgatók számára fejlesztettek ki. A cikk röviden ismerteti néhány speciális szolgáltatást, például az ajánlott irodalom digitalizálását és az előadások digitális hangfelvételét. Azt is megtudjuk belőle, hogyan tervezi meg a könyvtár a tengerentúli helyszínek támogatását, és az ottani személyzet képzését.

(Autoref.)

05/100

HSIEH, Ling-Feng – CHIN, Jiung-Bin – WU, Mu-Chen: The performance indicators of university e-library in Taiwan = El.Lib. 22.vol. 2004. 4.no. 325-330.p. Bibliogr.

Tajvan: modell egyetemi elektronikus könyvtárak teljesítményének értékelésére

Egyetemi könyvtár; Elektronikus könyvtár; Felmérés [forma]; Hatékonyság; Szabvány

A cikk egy modellt mutat be a tajvani egyetemi elektronikus könyvtárak teljesítményének mérésére. A kezdeti modell a következő forrásokra támaszkodott: az EQUINOX rendszerben található elektronikus könyvtárak számára kifejlesztett teljesítmény-mérési indikátorok; a Németországban kidolgozott és alkalmazott ún. „balanced scorecard” modell a három legnagyobb egyetemi és tudományos könyvtár teljesítményének értékelésére; és az amerikai főiskolai elektronikus könyvtárak értékelésére használt ALA szabvány. Ezenkívül a tajvani elektronikus könyvtárakkal foglalkozó szakemberek és könyvtárvezetők véleményét is kikérték postai kérdőívek, interjúk és a Delfi módszer segítségével. E folyamatok segítségével egy olyan modellt sikerült kidolgozni, amely a legtöbb tajvani egyetemi könyvtár számára elfogadható lesz.

(Autoref.)

LEOMBRONI, Claudio: Appunti per un' ontologia delle biblioteche digitali: considerazioni sulla Biblioteca digitale italiana = Boll.AIB. 44.vol. 2004. 2.no. 115-132.p. Bibliogr. lábjegyzetekben.

Res. angol nyelven

Megjegyzések az elektronikus könyvtárak ontológiájához: megfontolások az olasz elektronikus könyvtárról

Elektronikus könyvtár

Az olasz elektronikus könyvtár (Biblioteca digitale italiana – BDI) ügyéhez inkább elméleti, mintsem technológiai megközelítésű megjegyzéseket fűzve megállapítható, hogy az ország e tekintetben is késésben van. Az USA-ban a nemzeti információs infrastruktúra programot (National Information Infrastructure) a Clinton-adminisztráció 1993-ban indította, és 1995-ben a G7 országoknak az információs társadalommal foglalkozó brüsszeli értekezletén megindult a digitális forrásokra tekintő *Bibliotheca universalis* projekt.

Olaszországban a könyvtári javak és kulturális intézmények főigazgatóságának égisze alatt 1998 végén és 1999 folyamán született meg a BDI projekt, melynek megvalósíthatósági tanulmánya 2000 folyamán látott napvilágot. Tartalmát hat célkitűzés határozta meg:

1. A BDI modell megrajzolása;
2. Szervezeti javaslatok a DBI támogatására;
3. Az információk kezelése kritériumainak meghatározása (digitalizálás, a források leírása, hozzáférés a digitális állományokhoz);
4. A technológiai, felépítési és minőségi követelmények számbavétele;
5. Javaslat a cselekvési terv „dinamikus” irányításának módszerére;
6. A megvalósítás maximum-tervének meghatározása.

Az első pontok tekintetében az SBN („országos könyvtári szolgálat”) szervezetének és működésé-

nek fő jellemzői (elosztott rendszer, könyvtárak szövetsége, országos kiterjedés, intézményi összehangoltság, transzverzális döntési modell, együttműködés a kulturális minisztérium különböző komponenseivel és a magán-szférával) be kell, hogy épüljenek a leendő BDI-be, hiszen az abban részt vevő könyvtárak máris egy hipotetikus olasz *Digital Library Federation*-t alkotnak. Az olasz helyzet komplexitása, az intézményi szereplők pluralitása és az SBN-ben felgyűlt tapasztalatok egy koordinált szövetség típusú modellt sugallnak, bár az SBN irányításával kapcsolatos jelenlegi viták sem hoztak még megnyugtató és elfogadható megoldást.

Az SBN rendszerének egyszerű átvétele egy másik (digitális) dimenzióba viszont számos hibával járna, mint pl. „totális projektként” való bemutatkozás; az intézményi kooperáció elsőbbsége a könyvtárral szemben; a költségek javát viselő helyi szervek kizárása az irányításból; nagyobb figyelem az automatizálásra és a katalogizálásra, mint a szolgáltatásokra.

2003 végén újabb terv született *Network Turistico Culturale* (NTC) elnevezéssel, mely a kulturális turizmus szektorának támogatásán túl, az információs társadalom igényeinek megfelelően, országos kiterjedéssel integrálná az SBN és a BDI forrásait és szolgáltatásait. Célja hogy új eszközöket kínáljon a polgároknak az információkhoz és az ismeretekhez való hozzáférés érdekében; hogy új, kereskedelmi jellegű szolgáltatásokat fejlesszen ki digitális alapon; hogy megfelelő szabványokat és módszereket dolgozzon ki.

A BDI projekt és az azt követő, az NTC-hez tervezett rendszerek integrációját vázoló forgatókönyv – néhány vitatható architektúrális elemtől eltekintve – a szektor nemzeti stratégiáját látszik meghatározni. Sikere nagyban függ három problémakör megoldásától:

1. a célokban osztoznia kell minden kormányzati szintnek;

2. a könyvtári szolgáltatások és a kulturális intézmények garantált részvétele elengedhetetlen;
3. olyan új kooperatív környezetet kell kialakítani, mely egymás közti együttműködésre készíti a különböző intézményeket (könyvtárak, levéltárak, múzeumok és más, a digitalizációban érdekelt szervek), a különböző kultúrákat s nyelveket, a különbözőség és az együttes intelligencia feláldozása nélkül, vagyis a szükség van a komplexitás irányításának képességére.

Mind ez ideig sem a tartományok és az önkormányzatok, sem az egyetemek nem járultak hozzá értékelhető mértékben a digitalizálás országos politikájának, illetve a szükséges infrastruktúrának a kialakításához. Így az állami megjelenés űrt tölt be, de ezt az űrt egyedül nem tudja betölteni.

(Mohor Jenő)

05/102

MOYO, Lesley M.: PSU Gateway Library: electronic library in transition = Libr.Hi Tech. 22.vol. 2004. 2.no. 217-226.p. Bibliogr.

A Penn State University zsilip-könyvtárának (Gateway Library) bemutatása

Elektronikus könyvtár; Információtechnológia; Szolgáltatások

A technológiai fejlődés a könyvtári információk nyújtásában és a könyvtárosnak az információkeresés környezetében betöltött szerepének felfogásában is változásokat hozott. Az elektronikus könyvtár olvasó-központú, fontos az olvasó képessé tételére hálózati, elektronikus környezetben való önálló, hatékony információkeresésre. Az elektronikus könyvtár technológiára alapul, fontos a lépéstartás a könyvtári forrásokat és szolgáltatásokat vezérlő technológiai fejlődéssel. Az olvasók különböző mértékben jártasak a számítástechnika alkalmazásában, egyéni szintjüknek megfelelő segítségre van szükségük. Ahogy a könyvtárak a változó technológia és a változó olvasói igények alapján áttervezik

szolgáltatásait, új szolgáltatási paradigmák alakulnak ki, különösen a felsőoktatási könyvtárakban. Ezek egyike az „információs menza” koncepciója, mely a legtöbb esetben olyan hálózatos számítógépes források és lehetőségek konglomerátuma, mely kapuként szolgál a könyvtár elektronikus forrásainak eléréséhez és az azokban való navigáláshoz, gyakran együtt jár érték-hozzáadó szolgáltatásokkal, melyek támogatják a források használatát. Ilyen a Penn State Egyetem *Gateway Library*-je, mely integrált technológiai környezetet biztosít az egyetem könyvtárainak elektronikus forrásaihoz, valamint referenz és instrukciós szolgáltatásokat kínál ezek használatának segítése céljából. Koncepciója szerint szolgáltatásokat nyújt mind a fizikai, mind a virtuális térben; elektronikus eszközt kínál az információk minden formátumának hozzáféréséhez az azokban való navigáláshoz; biztosítja az e hozzáféréshez szükséges technológiai infrastruktúrát; és az elektronikus és nyomtatott forrásokhoz való hozzáférést támogató és növelő szolgáltatásokat nyújt.

Az egyetem legnagyobb campusán kívül (ahol nyolc szakkönyvtár és öt fiókkönyvtár van) 23, az állam különböző településein található campusból (s mindegyiken egy-egy könyvtárból) áll, teljesen integrált könyvtári állománya mindenhol elérhető a világhálón, a LIAS-on (*Library Information Access System*) keresztül. A *Gateway Library* fizikailag két részből: a laptop könyvtárból és a gateway menzából áll. A „nonstop” nyitva tartó, laptopokat házon belüli használatra kölcsönző könyvtár egy helyen teszi lehetővé a hallgatók minden munkájának elvégzését, a „könyvtározástól” kezdve a végső produktum (dokumentum, weblap, előadás vagy multimédia-produktum) elkészítéséig, és könyvtárosi segítséget biztosít a teljes folyamathoz. A Windows, Internet Explorer és Microsoft Office szoftve-ekkel ellátott laptopokban hálózati kártya és CD-ROM meghajtó is van.

Jobban felszerelt és multimédiás munkaállomások is rendelkezésre állnak, van hálózati nyomtató, nyugodt kutatószoba 12 fülkével és egy 23 PC-vel felszerelt szemináriumi szoba is. A gateway menza voltaképpen egy elektronikus referenz központ. Fő funkciói:

1. Használó-képzés (az instruktív referenz szolgáltatástól a LIAS oktatásán át a web-alapú oktatóprogramokig és elektronikus információkeresési szemináriumokig).
2. Információ-csomagolás (adatbázisok létrehozása és kezelése, weblapok, web-alapú bibliográfiák, indexek, pl.: online referenz források weblapjai, gyakran feltett kérdések).
3. Reklám- és marketing tevékenység a könyvtári szolgáltatások teljes körére vonatkozóan.

(Mohor Jenő)

05/103

STEPANOV, Vadim Konstantinovič: Elektronnye biblioteki i polnotekstovye bazy dannyh v Internetе = Bibliotekovedenie. 2004. 2.no. 45-53.p. Bibliogr. 6 tétel.

Elektronikus könyvtárak és teljes szövegű adatbázisok az interneten

Elektronikus könyvtár; Szövegyűjtemény; Teljes szövegű adatbázis; Térítéses szolgáltatás; Számítógép-hálózat

Elektronikus szövegyűjtemények. A nyílt elektronikus könyvtárak gyarapítási módszerei nagyon egyszerűek: a szöveget átmásolják egy másik weblapról, valaki ajándékba küldi, vagy az eredeti szöveget szkennelik és karakterfelismerő programmal digitalizálják. Sok esetben a kiadók vagy a szerzők is megküldik műveiket. Minderre Oroszországban is találunk példát.

Saját szkennelésű tematikus dokumentumgyűjteményre példaként szolgálnak a Katonai irodalom (militera.lib.ru), a Mesék (www.skazka.com.ru) vagy a Tudományos ateizmus könyvtára (www.atheism.ru/library) c. gyűjtemények. A szabadon hoz-

záférhető weboldalokról történő másolással épített könyvtárak közül a legnagyobb a Maksim Moškov Könyvtár (www.lib.ru), amely az internet orosz szegmensének legjelentősebb ingyenesen elérhető elektronikus könyvtára. A kiadók meglehetősen ritkán bocsátják termékeiket a térítésmentesen kereshető elektronikus könyvtárak rendelkezésére. Kivételt képeznek a népművelő-felvilágosító tematikájú kiadványok. Ezek közül a legismertebb a Vivos Voco! (Hívom az élöket!) Hálózati Műveltségi Könyvtár (vivovoco.rsl.ru), amelyben a legtekintélyesebb oroszországi folyóiratok legújabb számaiban megjelent cikkek találhatóak.

Az elektronikus könyvtárak jegyzékét az Aport (catalog.aptop.ru/rus/themes.aspx?id=2107&r=0) kézikönyv *Elektronikus könyvtárak* c. fejezete tartalmazza. Az említett Moškov könyvtár mellett számos könyvtárnak már a domén neve is a gyűjtemény jellege utal. Például: www.klassika.ru, www.proza.ru, vagy a www.bestbooks.ru.

A kereskedelmi teljes szövegű adatbázisok közül a legfontosabbak:

Tudományos elektronikus könyvtár (http://elibrary.ru). Az Alaputatások Oroszországi Alapja által finanszírozott projekt. Célja, hogy az oroszországi tudományos szervezetek számára (beleértve a tudományos könyvtárakat is) biztosítsa a külföldi – elsősorban természettudományi – folyóiratokhoz való hozzáférést.

Integrum-Tehno adatbázisok (http://www.integrum.ru). A legnagyobb oroszországi gyűjtemény, több mint 1600 adatbázist tartalmaz. Ezek között megtalálhatók a központi, regionális és külföldi sajtóarchívumok, hírügynökségi közlemények, rádió- és televízióadások szöveges átiratai, törvények szövegei, a statisztikai hivatal jelentései, könyvtári katalógusok, szabadalmi adatbázisok, fényképtárházak stb. A regisztrációs űrlap kitöltése után a felhasználó olyan jelszót kap, amellyel egy hétig valamennyi forrást el tudja érni.

Közkönyvtár (www.public.ru). A projekt célja előfizetők gyűjtése az oroszországi központi és regionális időszaki kiadványok elektronikus változatára. Lehetőségek: térítésmentes bibliográfiai keresés a *Szabad hozzáférés* menüpontban, a cikkek teljes szövegének olvasása, hasznosítása a *Professzionális keresés* pontban. Leginkább keresettek a folyóiratok archívumai, némelyik 1990-ig visszamenőleg tartalmazza a cikkek teljes szövegét.

East View (www.eastview.com vagy www.ebiblioteka.ru). Az oroszországi forrásokra koncentrálnak, az adatbázisok között szerepelnek a központi és regionális újságok, állami szabványok, az Orosz Tudományos Akadémia folyóiratai, térképek, valamint Ukrajna és más FÁK-tagországok folyóiratai. Külön adatbázis tartalmazza a Kínai Népköztársaság folyóiratait és tudományos publikációit. 2003 őszén elérhetővé tették az Orosz Könyvkamara évkönyveit is. Könyvtárosok és egyetemi oktatók a szolgáltatást 30 napig ingyen használhatják.

(*Viszocsekné Péteri Éva*)

Az ismertetett cikkek forrásai:

Am.Libr. – American Libraries (US)
 Aslib Proc. – Aslib Proceedings (GB)
 Bibliografjá – Bibliografjá (RU)
 Biblioteka – Biblioteka (RU)
 Bibliotekarz – Bibliotekarz (PL)
 Bibliotekovedenie – Bibliotekovedenie (RU)
 Bibliotheksdienst – Bibliotheksdienst (DE)
 Biul.Inf.BN. – Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej (PL)
 Boll.AIB – Bolletino AIB (IT)
 Bottom Line – Bottom Line (US)
 BuB – BuB Forum für Bibliothek und Information (DE)
 Bull.Bibl.Fr. – Bulletin des Bibliothèques de France (FR)

Cape Libr. – Cape Librarian (ZA)
 Collect.Manage. – Collection Management (US)
 Ctenář – Ctenář (CZ)
 Dial.Bibl. – Dialog mit Bibliotheken (DE)
 Doc.Bibl. – Documentation et Bibliothèques (CA)
 Documentaliste – Documentaliste (FR)
 EL.Libr. – The Electronic Library (I)
 Inf.Dev. – Information Development (I)
 Inf.Technol.Libr. – Information Technology and Libraries (US)
 Informatol. – Informatologia (HR)
 Interlend.Doc.Supply – Interlending and Document Supply (GB)
 J.Acad.Libariansh. – The Journal of Academic Librarianship (US)
 J.Arch.Org. – Journal of Archival Organisation (US)
 J.Hosp.Libariansh. – Journal of Hospital Librarianship (US)
 J.Inf.Sci. – Journal of Information Science (GB)
 J.Libariansh.Inf.Sci. – Journal of Librarianship and Information Science (GB)
 Kirjastolehti – Kirjastolehti (FI)
 Knižnica – Knižnica (SK)
 Libr.Hi Tech. – Library Hi Tech (US)
 Libr.J. – Library Journal (US)
 Libr.Q. – Library Quarterly (US)
 Libr.Rev. – Library Review (GB)
 Nár.Knih. – Národní knihovna (CZ)
 Naučn.Teh.Bibl. – Naučnye i Tehničeskie Biblioteki (RU)
 Online Inf.Rev. – Online Information Review (I)
 Poradnik Bibl. – Poradnik Bibliotekarza (PL)
 Program – Program (GB)
 Rev.Esp.Doc.Cient. – Revista Española de Documentación Científica (ES)
 Sch.Libr. – School Librarian (GB)
 Sci.Technol.Libr. – Science and Technology Libraries (US)
 VINE – VINE (GB)
 Z.Bibliotheksbes. Bibliogr. – Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie (DE)